

MANIFEST

El món travessa una transformació profunda que desafia els marcs amb els quals durant dècades interpretàvem les relacions internacionals, la política internacional, la seguretat i la cooperació, impregnant d'incertesa les dinàmiques socials i polítiques actuals. La tensió bèl·lica global, les diverses formes de competència entre potències, la crisi climàtica i l'avanç de projectes autoritaris i d'ultradreta configuren un escenari summament inestable. Les grans potències es reorganitzen en zones d'influència i la indústria armamentística i el poder empresarial, financer i tecnològic amplien la seua influència sobre les decisions polítiques.

En este context de militarització creixent, s'ataquen la pau, els Drets Humans, els drets de les dones i la justícia social; així com el dret internacional dels drets humans i les institucions de governança multilateral.

La situació d'Amèrica Llatina i El Carib està marcada fortament per tensions regionals i una creixent ingerència dels Estats Units en esta regió, destinada a reafirmar la seua hegemonia en l'hemisferi occidental.

A Colòmbia, l'any 2026 es celebra el desé aniversari de l'Acord Final per a la Terminació del Conflicte i la Construcció d'una Pau Estable i Duradora, subscrit entre l'Estat i l'extinta guerrilla de les FARC. La implementació de l'Acord ha tingut avanços indiscutibles, atacs i endarreriments. En particular, les 122 mesures de gènere i el capítol ètnic, que són essencials per a garantir una pau sostenible, s'han implementat de manera insuficient.

El conflicte s'ha reconfigurat, incorporant nous actors, interessos, objectius i formes de violència en els territoris. D'altra banda, la política de "Pau Total" del Govern de Gustavo Petro, que està acabant el seu mandat, malgrat la seua vocació per aconseguir una pau integral, ha tingut límits en la seua concepció i ha enfrontat obstacles estructurals i problemes en la seua implementació i abast.

Les dones, que han sostingut la vida en contextos de guerra, exclusió i crisi, construint processos de resistència, organització i propostes de pau des de la justícia social i la defensa del territori, continuen enfrontant importants barreres a la seua participació en el procés de pau, incloent-hi les dones exiliades, refugiades i migrades.

Així mateix, en un context global d'avanç de projectes autoritaris i reaccionaris, les agendes feministes i de drets enfronten atacs i disputes, que impacten de manera diferenciada i desproporcionada en les dones i les xiquetes; persistint alts índexs de femicidi com una de les seues màximes expressions.

A Colòmbia, les dones defensores de drets humans, especialment en territoris camperols, indígenes, afrodescendents i populars, enfronten riscos agreujats. Segons xifres del Programa Somos Defensores, entre

2017 i 2025, van ser assassinades 188 defensores -en mitjana, una dona defensora cada 20 dies- i s'han agreujat les violències basades en el gènere.

Malgrat l'assoliment històric que va suposar el reconeixement de la violència sexual com a crim no amnistiable en l'Acord de Pau, la impunitat és una barrera estructural crítica. És fonamental enfortir l'accés a la justícia per a les dones i sancionar als responsables per a frenar la sistematicitat d'estos atacs. Inclús en el marc del macrocas 11 de la Jurisdicció Especial per a la Pau (JEP), que jutja la violència sexual associada al conflicte armat, persisteixen discursos de negació i minimització dels crims i barreres addicionals per a la participació efectiva de les víctimes.

En el camí de transformar els factors de persistència de la violència i avançar en la no repetició, és fonamental el compliment de les recomanacions plasmades en l'informe final de la Comissió per a l'Esclarament de la Veritat, especialment dels capítols de gènere, ètnic i exili. Així mateix, és important l'efectiva implementació del primer Pla d'Acció Nacional de Dones, Pau i Seguretat, que el Govern de Colòmbia va aprovar i va posar en marxa en 2025, que va suposar un assoliment de les organitzacions de dones del país.

Des de la Mesa de Suport a la defensa dels Drets Humans de les dones i la pau a Colòmbia hem qualificat l'Acord de Pau com un Bé Públic Mundial, que ha de ser acompanyat per la comunitat internacional: el seu compliment no sols és vital per al país, sinó que suposa un important missatge global sobre la resolució de conflictes per la via diplomàtica i no per la guerra.

Les organitzacions de la Mesa de Suport, reunides a València en les V Jornades Internacionals Dones, Drets Humans i Pau a Colòmbia, els dies 23, 24 i 25 d'abril de 2026, reconeixem els esforços del Govern d'Espanya en la seua Política Exterior Feminista i la seua Estratègia de Cooperació Feminista; i compartim la seua postura del "No a la guerra". I, en este sentit, li sol·licitem:

1. Enfortir el seu suport polític i financer a la implementació integral de l'Acord de Pau de Colòmbia i les transformacions estructurals necessàries per a aconseguir una pau estable i duradora.
2. Donar suport a la via del diàleg i la negociació per a la resolució del conflicte armat persistent al país, així com la participació efectiva i directa de les comunitats i les dones i les seues organitzacions, incloent-hi les dones exiliades.
3. Donar suport a les polítiques i institucions públiques de Colòmbia responsables de garantir la vida i l'exercici dels drets de les dones, de les defensores dels Drets Humans i de les firmants de pau.
4. Donar suport política i financerament a les organitzacions de dones i feministes -incloent a les dones exiliades- com a actores polítiques clau en la construcció de pau, així com la seua capacitat d'incidència per a la implementació efectiva del primer Pla d'Acció Nacional per a l'aplicació de la Resolució 1325 de Nacions Unides del Govern de Colòmbia.
5. Donar suport a les polítiques públiques orientades a garantir els drets econòmics, socials, culturals i ambientals de les dones populars, rurals, camperoles, dels pobles indígenes i de les comunitats negres, afrocolombianes, raizales, palenqueras i Rrom.
6. Exhortar i fer costat al conjunt de les institucions públiques del país responsables del reconeixement efectiu dels drets de les víctimes de violència sexual associada al conflicte armat, possibilitant el seu accés a la justícia; i, particularment, a la Jurisdicció Especial per a la Pau per a la diligent i efectiva investigació i execució del macrocas 11 sobre violència sexual.